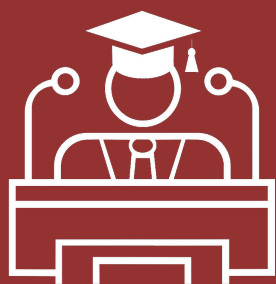

Badanie mediów szkolnych. Raport

Akademia Samorządów
Uczniowskich

2024

Inicjator badania: Szymon Kuszewski

Autorzy ankiety: Szymon Kuszewski, Maria Molek, Monika Sobiś

Opracowanie raportu: Mikołaj Hetzig

Akademia Samorządów Uczniowskich

biuro@akademiasu.org.pl

Fundacja SKYRIS

biuro@skyris.pl

ul. Ostrowska 26

51-005 Wrocław

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Metodyka badania	4
3. Przebieg badania	4
4. Analiza odpowiedzi	5
5. Wnioski	15

Wstęp

Raport ten jest efektem badania dotyczącego mediów szkolnych, które zostało przeprowadzone przez Akademię Samorządów Uczniowskich w 2024 roku. Badanie ma na celu zrozumienie roli, znaczenia oraz sposobu funkcjonowania różnych form mediów wewnątrz szkół, takich jak szkolne gazetki, blogi, strony internetowe, profile w mediach społecznościowych, radiowęzły i telewizje. Ponadto ma wskazać potencjalne kierunki ich rozwoju, promować uczniowskie zaangażowanie i zmierzać do znalezienia rozwiązań dla wyzwań związanych z niezależnością i wolnością słowa. W ramach badania skupiliśmy się na analizie aktywności medialnej szkół, jej wpływie na integrację szkolnej społeczności oraz na rozwój kompetencji medialnych uczniów.

W niniejszym raporcie przedstawiamy szczegółowe wyniki oraz wnioski z badania, które mogą stanowić cenną podstawę do dalszego rozwoju mediów szkolnych w Polsce, a także dostarczyć wskazówek dla szkół, samorządów uczniowskich oraz nauczycieli na temat efektywnego wykorzystania mediów w edukacji i życiu szkolnym.

Metodyka badania

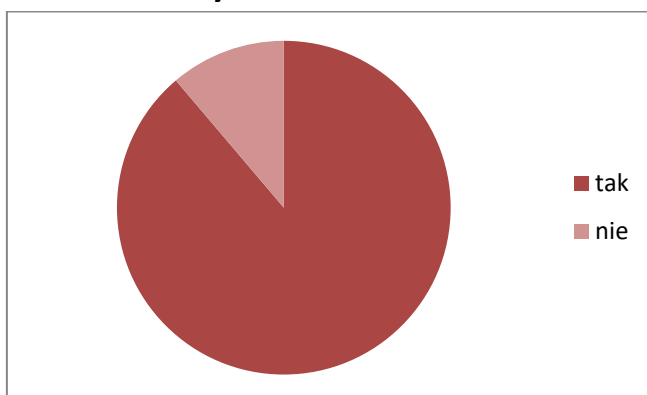
Badanie zostało przeprowadzone za pomocą ankiety przygotowanej w formie interaktywnego formularza udostępnionego w Internecie i promowanego poprzez wysyłkę maili do szkół z zaproszeniem do wypełnienia.

Przebieg badania

Ankiety wypełniło 493 uczniów z 11 województw - najwięcej z województwa wielkopolskiego, pomorskiego i małopolskiego. Wśród respondentów znaleźli się uczniowie szkół ponadpodstawowych: liceów ogólnokształcących, techników, czy też branżowych szkół I stopnia oraz centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego.

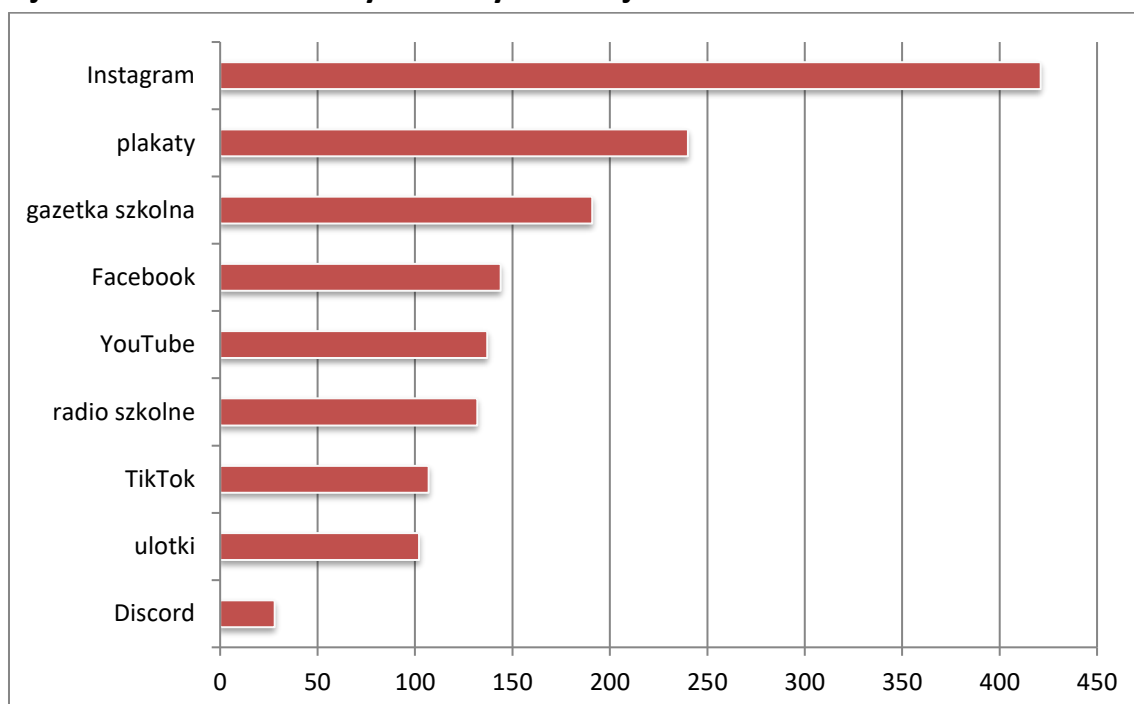
Analiza odpowiedzi

Czy korzystasz z mediów szkolnych?

88% badanych korzysta z mediów szkolnych, co potwierdza ich popularność i znaczenie w życiu szkolnym.

Z jakich mediów szkolnych korzysta twoja szkoła?

Zdecydowanie najpopularniejszym serwisem społecznościowym okazał się Instagram. Warte odnotowania są też wysokie wyniki takich pozycji jak „plakaty” oraz „gazetka szkolna”, co pokazuje, że tradycyjne, fizyczne media wciąż mają duże znaczenie w szkołach.

Dane zawarte na powyższym wykresie pokazują, że szkoły korzystają zarówno z nowoczesnych mediów społecznościowych, ale również tradycyjnych form komunikacji.

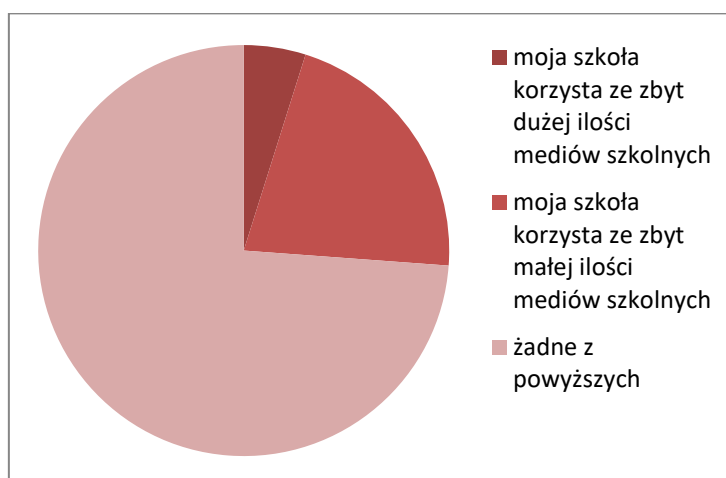
Czy Twoim zdaniem te media są wystarczające?

Ponad połowa badanych (56,8%) uznała, że jest zadowolona z dostępnych mediów szkolnych i uważa je za wystarczające do komunikacji. 28,4% zaznaczyło opcję „nie mam zdania”, co może sugerować, że temat mediów nie jest dla nich kluczowy lub nie są oni do końca świadomi możliwości, jakie oferują takowe media. Jest też grupa respondentów (14,8%), która odpowiedziała, iż uważają, że media funkcjonujące w ich szkołach nie są wystarczające i obecne dostępne dla nich metody komunikacji nie spełniają ich potrzeb.

Powyższe wyniki wskazują na ogólną pozytywną ocenę mediów szkolnych, choć istnieje przestrzeń do zwiększenia dostępnych form komunikacji, aby lepiej odpowiedzieć na potrzeby uczniów.

Zaznacz zdanie, które najlepiej oddaje Twoją opinię o ilości mediów szkolnych w Twojej szkole

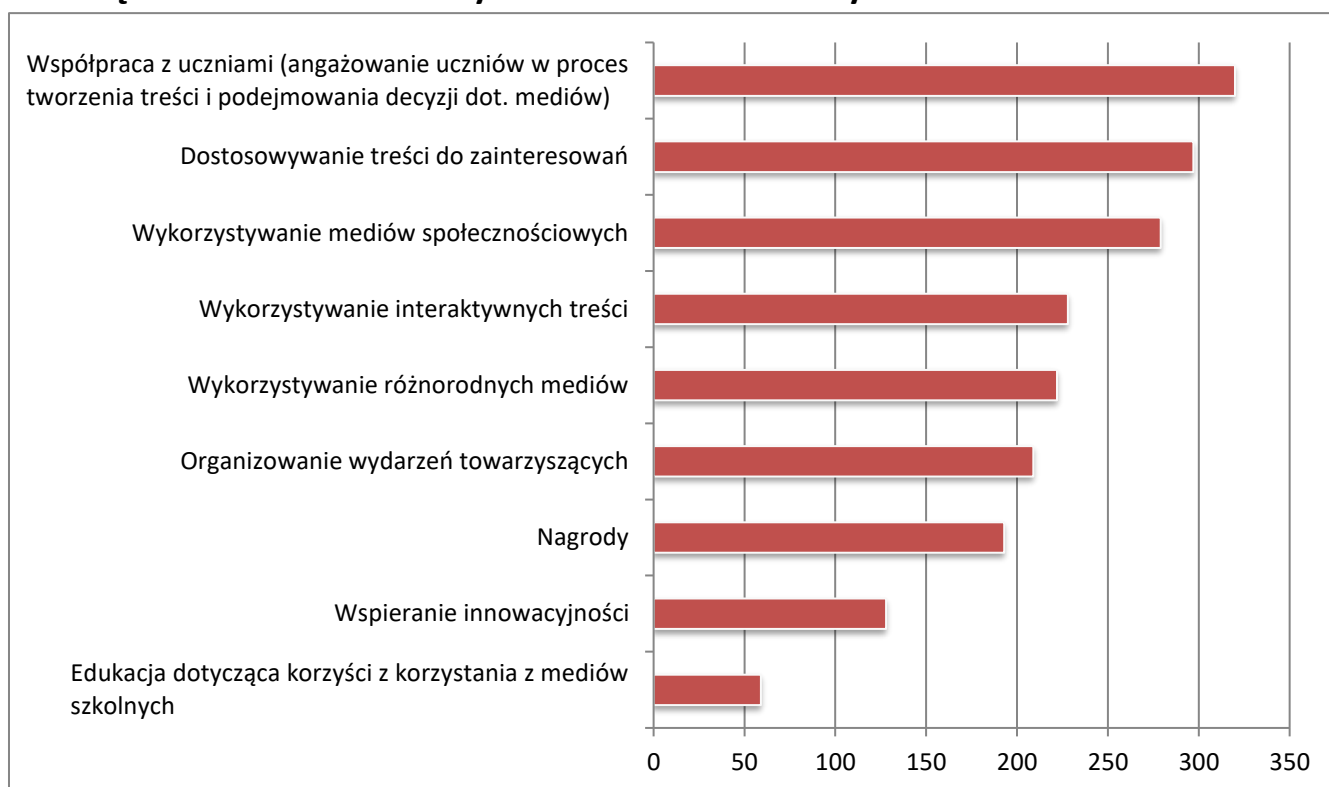
4,9% respondentów stwierdziło, że ich szkoła korzysta ze zbyt dużej ilości mediów szkolnych, co może wskazywać na uczucie przesycenia różnorodnymi kanałami komunikacyjnymi.

21,3% badanych uważa, że ich szkoła korzysta ze zbyt małej ilości mediów, co sugeruje potrzebę większej różnorodności lub liczby mediów dostępnych dla uczniów do komunikowania się lub wyrażania swoich opinii.

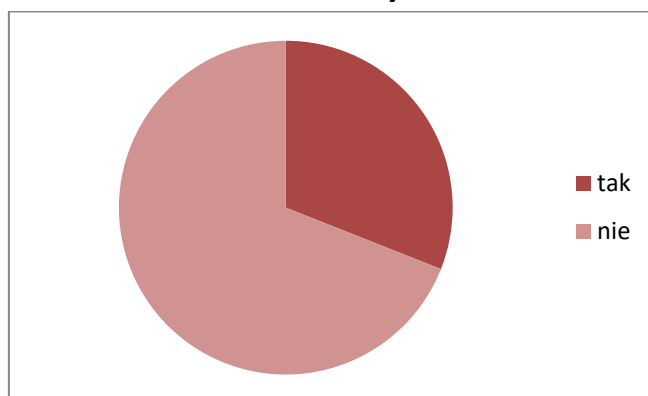
Najwięcej, bo 73,8% ankieterowanych wybrało opcję „żadne z powyższych”, a więc najpewniej są oni generalnie zadowoleni z obecnej ilości mediów szkolnych i uznają ją za odpowiednią.

Wyniki wskazują, że dla zdecydowanej większości uczniów liczba mediów w ich szkołach nie budzi zastrzeżeń, aczkolwiek istnieje zauważalna grupa, która widzi potrzebę powiększenia liczby dostępnych mediów.

Jakie metody zaangażowania Twoim zdaniem są najbardziej efektywne w zachęcaniu uczniów do korzystania z mediów szkolnych?

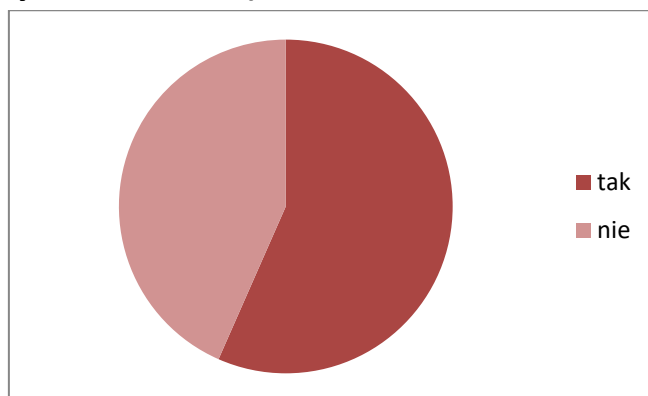

Czy pomagasz w tworzeniu mediów szkolnych?

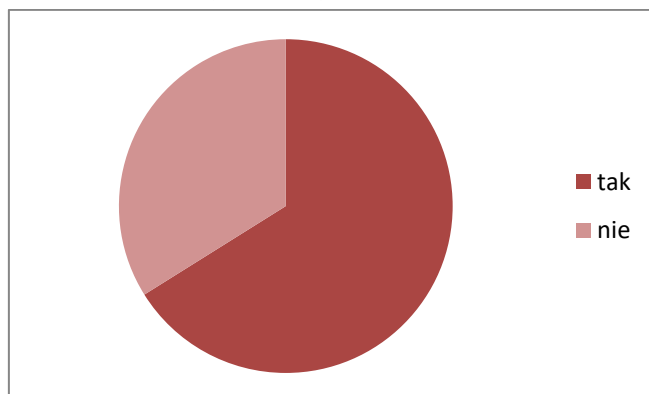
31% respondentów pomaga w tworzeniu mediów szkolnych, a więc blisko jedna trzecia aktywnie angażuje się w tę działalność. Natomiast 69% stwierdziło, iż nie pomaga w tworzeniu (co nie oznacza, że nie są odbiorcami szkolnych mediów). Tak duża liczba osób niezaangażowanych może wskazywać na brak czasu, brak zainteresowania lub też brak możliwości uczestniczenia w tej aktywności.

Czy Twoja szkoła rozdaje nagrody za tworzenie mediów szkolnych (np. pochwały, poprawy z zachowania)?

Ponad połowa udzielających odpowiedzi (56,6%) stwierdziła, że w ich szkole zaangażowanie w tworzenie szkolnych mediów jest nagradzane. Oznacza to, że uczniowie są motywowani do angażowania się w tę formę aktywności. Jednakże 43,4% zaznaczyło, że w ich szkołach nie stosuje się nagród za tworzenie treści w mediach szkolnych, co może mieć wpływ na poziom zaangażowania uczniów w tę dodatkową działalność. Wyniki te pokazują, że nagradzanie uczniów za aktywność w tym zakresie jest popularną praktyką, to są też szkoły, które nie wprowadziły takich zachęt dla uczniów.

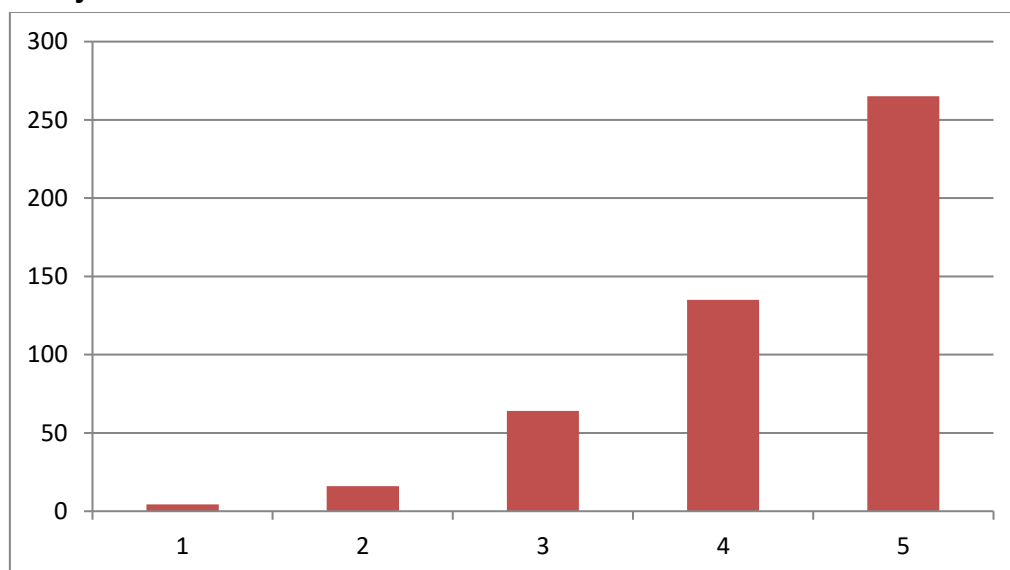
Czy uważasz, że w Twojej szkole uczniowie mają wystarczającą wolność słowa w korzystaniu z mediów szkolnych i wyrażaniu swoich opinii i pomysłów?

Większość badanych (66,1%) uważa, że uczniowie mają swobodę wyrażania swoich opinii i pomysłów, co może świadczyć o otwartości szkoły na głos uczniów i przestrzeń do ich aktywnego udziału w życiu szkolnym. Z kolei 33,9% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „nie”, co oznacza, że około jedna trzecia uczniów nie czuje się w pełni swobodnie w tej kwestii. Wskazywać to może na potrzebę większej otwartości lub wprowadzenia zmian w polityce komunikacyjnej szkoły, które pozwolą uczniom na bardziej aktywny udział w mediach szkolnych.

Wyniki te wskazują, że wprawdzie większość uczniów czuje, że ma zapewnioną wystarczającą wolność słowa, to istnieje zauważalna grupa, dla której ten aspekt nie jest dostatecznie realizowany.

Jak ważne jest dla Ciebie zachowanie wolności słowa w mediach szkolnych?

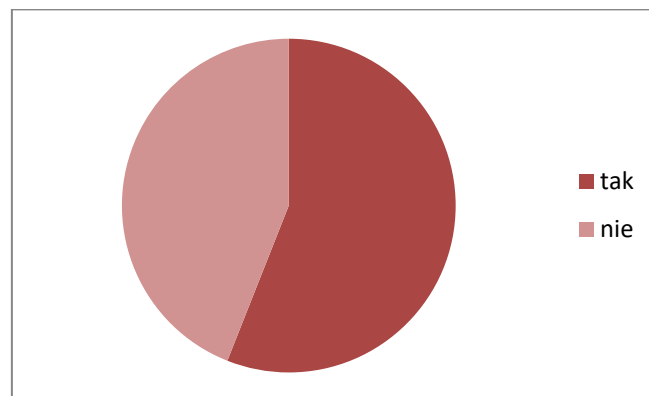
1 - nieważne, istnieją inne priorytety niż wolność słowa w mediach szkolnych

5 - bardzo ważne, wolność słowa jest kluczowa dla tworzenia otwartej atmosfery w szkołach

Ponad połowa ankietowanych (53,8%) wybrało cyfrę 5, zaś kolejną grupę stanowią respondenci, którzy zaznaczyli 4 (27,4%), co pokazuje, że dla znacznej większości uczniów wolność słowa w mediach szkolnych jest istotna i kluczowa. Cyfrę 3 zaznaczyło 13% odpowiadających, co sugeruje umiarkowane znaczenie tej kwestii. Nieliczna grupa zaznaczyła 2 (3,2%), a najmniej osób wybrało cyfrę 1 (2,6%), co oznacza, że dla tej grupy wolność słowa w mediach szkolnych ma niewielkie lub żadne znaczenie.

Te wyniki pokazują, że dla większości uczniów kwestia wolności słowa w mediach szkolnych jest bardzo ważna, choć istnieje niewielka część, dla której temat ten nie ma aż tak dużego znaczenia.

Czy w Twojej szkole można tworzyć niezależne kanały komunikacji na platformach takich jak Instagram, które nie podlegają cenzurze ani kontroli ze strony szkoły?

Jakie są zwykle zasady i ograniczenia związane z takimi inicjatywami?

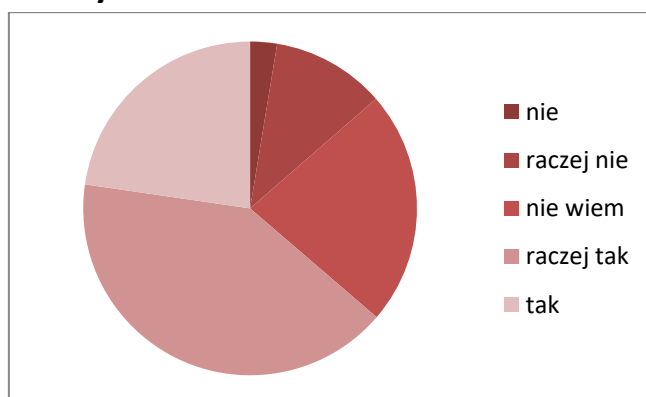
Na to pytanie najliczniejsza grupa respondentów odpowiedziała, że treść musi zostać sprawdzona przez nauczyciela. Ponadto ograniczeniem jest brak możliwości podawania jakichkolwiek negatywnych informacji o szkole. Ankietowani wskazali też, że tematy są często narzucane z góry, tj. przez nauczycieli i dyrekcję.

Pojawiły się również głosy, że wśród zasad istnieją takie zasady, jak zachowanie szacunku i kultury, brak wulgaryzmów.

Jeden z respondentów podzielił się doświadczeniami ze swojej szkoły:

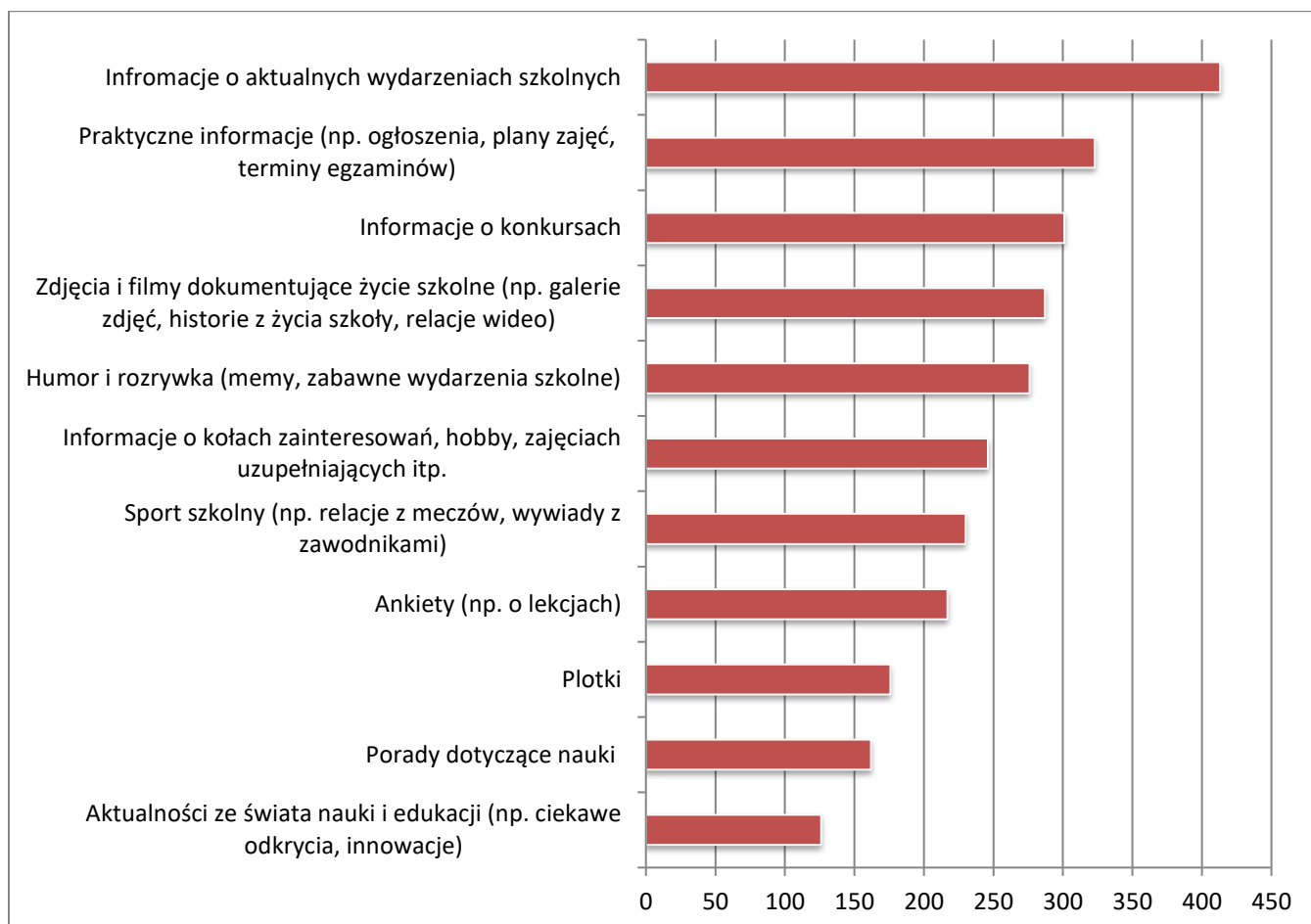
„W mojej szkole na Facebooku szkolnym znajdują się treści sprawdzane bądź przedyskutowane z nauczycielami. Na Instagramie samorządu znajdują się wyłącznie treści sprawdzane i wstawiane przez samorząd, na ten sposób szkoły nie dostaliśmy zgody, konto społecznościowe szkoły jest dla uczniów, znajdują się tam treści, które uczniowie anonimowo piszą - te treści podlegają jedynie weryfikacji przez administratora/osobę prowadzącą społeczność”.

Czy uczniowie w Twojej szkole mogą swobodnie dzielić się pomysłami za pomocą mediów szkolnych?

Na to pytanie najwięcej respondentów (41%) odpowiedziało „raczej tak”, zaś odpowiedź „tak” wskazało 22,7% badanych, co sugeruje, że większość uczniów czuje się swobodnie w dzieleniu się pomysłami. Część osób wskazało „nie wiem” (22,7%), co może wskazywać na brak pełnej świadomości w zakresie możliwości wyrażania swoich opinii za pomocą szkolnych mediów. Mniejsza grupa odpowiedziała „raczej nie” (11%), a jedynie 2,6% zaznaczyło odpowiedź „nie”, co oznacza, że w niektórych szkołach dostęp do swobodnego wyrażania myśli jest ograniczony lub kontrolowany.

Jakie treści/tematy chcielibyście najczęściej widzieć w mediach szkolnych?

Jak inaczej można zaangażować uczniów w działalność mediów szkolnych?

- Stworzyć sekcję SU, która zajmuje się mediami. Zadbać o integrację osób, które w niej działają. Przyznać nagrody w formie wycieczki, bluzy, kubków.
- Jeżeli chodzi o oficjalne profile szkoły np. konto na facebooku czy instagramie to współprowadzenie mediów przez uczniów można potraktować jako działalność samorządową. Zaangażowani uczniowie otrzymywaliby nagrody rzeczowe pod koniec roku za wkład w życie szkoły, a także pochwały.

Co sprawia, że, treści w mediach szkolnych są dla Ciebie interesujące?

Wybrane odpowiedzi respondentów:

- Treści są w interesujący sposób przedstawione i to zachęca mnie do przeczytania ich.
- Kiedy publikowane treści nie są sztywne i robione na siłę.
- Efekt wizualny, np. ładny plakat, krótki treściwy opis.
- Zaangażowanie prowadzących media.
- Jeśli są jakieś informacje na szkolnym Facebooku to lubię, gdy są wstawione zdjęcia z różnych wydarzeń i można poszukać siebie lub kolegów oraz zobaczyć co inne klasy robią.
- Są interesujące, gdy są przekazywane przez rówieśników w ciekawy sposób.
- Treści w mediach szkolnych są interesujące, gdy są aktualne, autentyczne i dotyczą bezpośrednio uczniów oraz ich społeczności. Relacje z wydarzeń szkolnych, wywiady z uczniami i nauczycielami, poruszanie tematów ważnych dla młodzieży oraz kreatywne podejście do formy i przekazu sprawiają, że media szkolne stają się atrakcyjne i angażujące.
- Ciekawy wygląd mediów, kreatywne podejście. Wykorzystywanie aktualnych trendów, zaangażowanie społeczności szkolnej do udziału w filmikach w mediach.

Jak można poprawić jakość i dostępność szkolnych mediów? Wybrane sugestie respondentów:

- Jakość szkolnych mediów można poprawić za pomocą wstawiania jeszcze ciekawszych postów i o regularnym czasie. Dostępność mediów społecznościowych można poprawić poprzez większe rozpowszechnianie ich.
- Więcej ogłoszeń o tym, że takowe media istnieją. Przykładowo wśród odpowiedzi pojawiły się: plakat z kodami qr na korytarzu/w szkolnej gablocie, ulotki do rozdawania uczniom, przez e-dziennik.
- Korzystanie z lepszego sprzętu, który można zakupić przy wsparciu przykładowo rady rodziców i przykładanie większej uwagi do montażu materiałów filmowych.

- Wstawianie zdjęć z wycieczek klasowych, które przesyłaliby uczniowie do osoby odpowiedzialnej za publikowanie w mediach szkolnych.
- Większa wolność słowa dla uczniów/mniejsza cenzura prewencyjna.
- Możliwość prowadzenia mediów przez uczniów i sprawdzanie treści przez nauczycieli.
- Jakość mediów szkolnych można poprawić dzięki zapewnieniu sprzętu uczniom zajmującym się ich prowadzeniem przez szkołę np. drukarka czy statyw. Nie można jednak ukrywać, że jakość zależy w ogromnej mierze od ich indywidualnych predyspozycji i zaangażowania. Być może pomocne byłyby warsztaty dotyczące prowadzenia mediów przeznaczone dla uczniów.

Wnioski

Jednym z kluczowych wniosków badania jest to, że aż 88% respondentów regularnie korzysta ze szkolnych mediów. Wskazuje to na ich istotną rolę w życiu placówek oświatowych, zarówno jako narzędzia komunikacji, jak i platformy do rozwijania umiejętności. Badanie pokazało też, że media szkolne stanowią ważny element integracji społeczności uczniowskiej, wspierają działalność samorządów uczniowskich oraz umożliwiają młodzieży wyrażanie swoich opinii.

Zrozumienie motywacji uczniów oraz funkcji, jakie pełnią te media, jest kluczowe dla ich dalszego rozwoju. Media szkolne mogą pełnić różnorodne funkcje:

- przekazywanie informacji - uczniowie mogą być na bieżąco z wydarzeniami w szkole,
- wspieranie aktywności samorządu uczniowskiego - działacze samorządowi mogą wykorzystywać media szkolne jako platformę komunikacyjną, która pomoże im przy informowaniu społeczności o organizowanych inicjatywach i zachęcaniu do aktywnego uczestnictwa,
- integracja społeczności i integracja - media szkolną mogą również dostarczać treści rozrywkowych i dzięki temu przyczynić się do integracji uczniów oraz budowania szkolnej tożsamości.

Problemy wynikające z badania:

- Brak zaangażowania uczniów w tworzenie mediów szkolnych: wyniki pokazują, że 69% uczniów nie angażuje się w tworzenie mediów szkolnych. Może to świadczyć o braku zainteresowania z ich strony, braku wolnego czasu, czy braku odpowiedniej motywacji do udziału w tej formie działalności.
- Ograniczona wolność słowa: 33,9% respondentów uważa, że nie mają wystarczającej wolności słowa w korzystaniu z mediów szkolnych. To wskazuje na potrzebę wprowadzenia większej otwartości lub zmian w polityce komunikacyjnej szkoły, które umożliwią uczniom swobodniejsze wyrażanie swoich opinii i pomysłów.

- Brak zachęt i nagród: w 43,4% szkół nie stosuje się formalnych nagród za tworzenie mediów szkolnych. Brak nagród może ograniczać motywację uczniów do aktywnego zaangażowania się w tworzenie treści.
- Potrzeba większej różnorodności mediów szkolnych: 21,3% ankietowanych uważa, że szkoła korzysta ze zbyt małej ilości mediów szkolnych, co może wskazywać na potrzebę urozmaicenia dostępnych kanałów komunikacji.

Potrzeby wynikające z badania:

- Zwiększenie świadomości i zaangażowania w mediach szkolnych: istnieje potrzeba większej promocji i wsparcia uczniów, aby zachęcić ich do aktywnego udziału w tworzeniu treści. Można rozważyć wprowadzenie dodatkowych warsztatów, mentoringu lub motywujących zachęt.
- Wzmocnienie wolności słowa w mediach szkolnych: szkoły powinny dążyć do stworzenia bardziej otwartej przestrzeni, gdzie uczniowie będą mogli swobodnie wyrażać swoje opinie i pomysły. Mogą być potrzebne polityki i inicjatywy promujące wyrażanie siebie.
- Rozszerzenie i urozmaicenie mediów szkolnych: biorąc pod uwagę potrzeby uczniów, szkoły powinny rozważyć poszerzenie oferty mediów szkolnych, tak aby dostosować się do różnorodnych preferencji uczniów i zachęcić więcej osób do korzystania i współtworzenia treści.
- Wprowadzenie lub zwiększenie nagród za tworzenie mediów szkolnych: wprowadzenie nagród, takich jak pochwały czy poprawy ocen z zachowania, mogłoby zwiększyć motywację uczniów do angażowania się w media szkolne.